

In dit nummer:
Haarlemmerpoort in restauratie
Pagina 3

In dit nummer:
Campagne Amsterdam Rainproof
Pagina 4

In dit nummer:
Thuis blijven wonen met dementie
Pagina 5

In dit nummer:
Hotel Mercier eindelijk open
Pagina 7

Jordaan & Gouden Reael

Uitgave van Stichting Wijkcentrum Jordaan & Gouden Reael

Jaargang 16 | december 2018 | www.jordaangoudenreael.nl

Wethouder verrast buurtbewoners met stopzetten, actiecomité blijft actief

Wethouder Dijkma blaast experiment met steigers af

Er komen geen nieuwe op- en afstapplaatsen voor de passagiersvaart in de Prinsengracht, Egelantiersgracht en Keizersgracht. Wethouder Sharon Dijkma liet de bewoners persoonlijk weten dat het experiment wordt afgeblazen. Maar het actiecomité van bezorgde bewoners wordt nog niet opgeheven.

DOOR KAREL DE GREEF

Op uitnodiging van wethouder Sharon Dijkma en Micha Mos, portefeuillehouder Water van stadsdeel Centrum, was een aantal buurtbewoners dinsdagavond 6 november naar de Rode Hoed gekomen. De bestuurders wilden met de bewoners praten over het experiment om een drietal tijdelijke aanleglocaties in de buurt te plaatsen. Dit plan had tot veel protest geleid en de bewoners waren dan ook benieuwd naar wat ze te horen zouden krijgen. Tot hun verrassing opende de wethouder de bijeenkomst met goed nieuws: het experiment wordt stopgezet. Er komen geen nieuwe op- en afstapplaatsen in de Prinsengracht, Keizersgracht en Egelan-

tiersgracht. Ook de voorgenomen verlenging van de aanlegsteiger voor het Anne Frank Huis gaat niet door. Naast de bezwaren van de direct omwonenden waren er nog tal van andere redenen om ermee te stoppen.

Experiment bleek duurder

De plannen zijn al in 2016 bedacht en sindsdien is er veel veranderd op het water. Het is drukker geworden en er zijn nieuwe aanbieders bijgekomen, zoals open sloepen. Ook bleek het experiment duurder uit te vallen dan was voorzien. En hoewel de vergunningen voor de aanleglocaties in de Prinsengracht en Egelantiersgracht al waren afgegeven, was de vergunning voor de Keizersgracht gewei-

gerd vanwege welstandsbezwaren. Het experiment was bedoeld om de drukte en de daarmee gepaard gaande overlast bij de steiger voor het Anne Frank Huis te verminderen. Die steiger wordt voornamelijk gebruikt door rondvaartboten en sloepen, andere boten komen er niet of nauwelijks tussen. Het Innovatielab Passagiersvaart, een samenwerkingsverband tussen gemeente, reders en bewoners, wilde onderzoeken of de problemen zouden verminderen als er in de buurt van het Anne Frank Huis uitwijkmogelijkheden waren. Daarom was het plan om tijdelijk – tot 31 december 2019 – drie nieuwe op- en afstaplocaties aan te leggen. Een locatie was gepland naast het terras van café 't Smalle in de Egelantiersgracht, de andere schuin tegenover Hotel Pulitzer in de Prinsengracht en de derde ergens in de Keizersgracht.

[Lees verder op pagina 3](#)

FOTO KAREL DE GREEF

Levende Jordanese geschiedenis

Blonde Sien, Zwarte Gerrit en Rooie Nelis

FOTO ILJA GORT

Blonde Sien vierde 8 oktober haar 91e verjaardag. Als ik een paar dagen daarna bel voor een afspraak, neemt ze zelf de telefoon op: "Met Sientje" De volgend dag sta ik om drie uur 's middags in Café Rooie Nelis op de hoek van de Laurierstraat. Het ruikt er naar bruin café, de muren zijn behangen met honderden foto's en vergeelde krantenartikelen, uit de speakers klinkt Jordaanmuziek.

DOOR ILJA GORT

Zwarte Gerrit (83), zijn zwarte haar inmiddels zilverkleurig, staat achter de toog en tapt schuimende biertjes, waaronder een zogeheten "kleintje" voor hemzelf. Hij proost met het handjevol bekenden aan de bar. Op een barkruk naast de bar zit Sien (91). Ze draagt een broek met panterprint en een zijden blouse met decolleté. Als ze naar me toe komt om me te begroeten, leunt ze op een wandelstok die eveneens is voorzien van panterprint. Ze is zorgvuldig opgemaakt, haar lange golvende coiffure is nog altijd blond. Ik complimenteer

haar met haar uiterlijk. Ze lacht: "Ja, in het weekend gaat het nog wel."

Blonde Sien, dochter van Rooie Sien en Rooie Nelis, vrouw van Zwarte Gerrit, is geboren in een andere tijd: 1927.

Sien: "Mijn ouders openden het café in 1937. Mijn vader werkte in de kolenhaven, maar daar konden we niet van rondkomen. Toen is mijn moeder een café begonnen. Ze had 1200 gulden spaargeld en 750 gulden geleend geld van de Amstel Brouwerij. Het was crisis, dus iedereen moest keihard werken. Daarom ging ik altijd op rolschaatsen naar

school. Die mocht ik van de meester tijdens de les aanhouden, dan rolschaatste ik na afloop snel naar huis om mee te helpen in de zaak." Over de dag van de opening in 1937 vertelt Sien: "Ik was tien. Ik werd door mijn vader Rooie Nelis op een omgekeerd bierkratje gezet en ik mocht het feestelijke eerste pilsje tappen." Terecht, want ondanks de armoe was het kleine Sientje die de tafereel voor de verlichte glas in lood illustraties boven de bar had mogen uitkiezen en die stralen nu, tachtig jaar later, nog steeds. Als wijnboer ben ik blij verrast over een van de afbeeldingen die je niet zou verwachten in een bruingerookt Jordaancafé: een wijnnimf omkranst door druiventrossen, maar Sien wijst me terecht: "Een wijnnimf? Nee, dat is een hoertje. Daarnaast een boertje, dan een muzikant en de laatste is een danseres."

Trouwe klanten

De lijst met fameuze Rooie Nelisklanten is schier eindeloos. Uiteraard Johnny Jordaan, Tante Leen, Manke Nelis, Willy Alberti, Koos Alberts, Danny de Munck, André Hazes (Dreetje Hazes nam er vorige week zijn nieuwe clip op). Maar ook beroemde niet-Jordanezen kwamen er graag: Lee Towers, Ria Valk, Imca Marina, Karin Bloemen, André van Duin en ook voormalig eerste minister Jan-Peter Balkenende komt er nog steeds af en toe een biertje happen. Eberhard van der Laan wipte regelmatig even binnen voor een goudgele rakker. Maar het meest fier is Sien op de bezoeken van ex-koningin Beatrix. "Ze is hier vier keer ge-

weest", vertelt ze, "de laatste keer regende het en kwam ze binnen met een hoofddoekje om. Ik zei: Als ik van tevoren geweten had dat u zou komen, had ik mijn mooie kopjes uit de kast gehaald. Maar de koningin zei: In een gewoon bakkie lust ik de koffie ook hoor." De vorstin kwam die middag Blonde Sien en haar moeder Rooie Sien hoogstpersoonlijk een Zilveren Eremedaille in de Orde van Oranje-Nassau opspelden vanwege hun heldendaden tijdens de Tweede Wereldoorlog. Rooie Sien en kleine Sientje reden destijds regelmatig in een slagersbus naar kamp Amersfoort om Jordanese jongens, die door de Duitsers op transport waren gezet om te werken in Duitse wapenfabrieken, te helpen ontsnappen. Levensgevaarlijke acties, maar Sien doet er niet moeilijk over: "Dat deed je gewoon. Logisch toch? Je bent op de wereld om mekaar te helpen."

Anekdote

Sappige Jordaanverhalen zijn er genoeg; we noteren er één. Als de legendarische groenteboer ome Ko zijn opa kwijt was, reed hij op zijn afgetrapte bakfiets de jordaancafé's af. Regelmatig trof hij opa aan, in iets te blijmoedige toestand geraakt, aan de bar bij Rooie Nelis. Samen met Koos Alberts hesen ze hem in de bakfiets en reden ze, omdat Koos zijn stembanden wilde trainen en het in de Jordanese straatjes zo mooi galmde, met opa voorin, luid zingend op de bakfiets naar huis.

Stoppen?

Nee. Blonde Sien en Zwarte Gerrit gaan gewoon door. Sien: "We zijn al meer dan een halve eeuw samen, dus we zijn pas net aan de tweede helft begonnen." Ze heft haar glas: "Proost, jonkie!" ■

Alle medewerkers en vrijwilligers van het Claverhuis wensen u fijne feestdagen en een voorspoedig 2019 toe. Wij nodigen u van harte uit voor onze nieuwjaarsreceptie op woensdag 9 januari van 16.30 tot 18.30 in het Claverhuis, Elandsgracht 70

AANBIEDING LOOPT
van 28 nov. t/m 31 dec. 2018

Slijterij De Oude Kruik

Moët & Chandon
Brut Imperial € 33,95

Moët & Chandon
Nectar Imperial € 39,95

Moët & Chandon
Ice Imperial € 41,00

Piper-Heidsieck
Brut € 26,95

Piper-Heidsieck
Rosé € 36,95

Bernard-Massard
Brut € 7,95

Hendrick's Gin 0,7
+ GIFTSET € 29,95

Jonge Hoppe/Vieux Hoppe
€ 12,95

Di - vrij:
10.00 - 18.00
Za:
11.00 - 17.00

www.slijterij-de-oude-kruik.nl
Westerstraat 248-250
1015 MT Amsterdam | 020 - 625 42 43

Van de redactie

FOTO NOEL VAN DEN ENDE

April in Paris, Autumn in New York, November Rain – de verwijzingen naar allerlei maanden en seizoenen in de geschiedenis van de muziek zijn legio. De meest bezongen tijd van het jaar is wellicht de feestmaand december.

De hitzenders zullen weer met gebruikelijke songs als All I want for Christmas, Last Christmas en White Christmas op de proppen komen, maar het is de vraag hoe vaak Kerstmis in de Jordaan van Johnny Jordaan uit 1956 te horen zal zijn. Zelden, vermoeden wij, en dat is jammer, want de tekst is heerlijk melancholiek:

*Als met Kerst de torenklokken luiden
Wordt het stil bij ons in de Jordaan
En dan zie ik steeds in mijn gedachten
Nog mijn allereerste kerstboom staan
Nooit zal ik die tijd vergeten
Waar ik ter wereld eens zal gaan
Ik zal nooit een mooier Kerstfeest weten
Dan bij ons, in de Jordaan.*

*Ik zie me nog met moeder lopen
Op 't allerlaatst moment
Om een kerstboom te gaan kopen
Want dat scheelde weer een cent
't Fijnste van 't Kerstmis vieren
Was die boom te gaan versieren
En dan zongen we heel zacht
Met me moeder: Stille nacht.*

Stille nacht in de Jordaan. Een fijnere plek lijkt ons nauwelijks denkbaar. We wensen u, ook namens de hardwerkende vrijwilligers die voor elke editie van JordaanGoudenReael weer prachtige verhalen schrijven en namens alle andere betrokkenen, vreedzame en vreugdevolle feestdagen.

V.l.n.r. op de foto: IJsbrand van Veelen, Dienie Meijs, Rob Versluis, Karel de Greef, Frederique de Jong, Anke Manschot, Trudy Franc
Vooraan: Ingeborg Seelemann, Roel van den Ende

In Memoriam Eveline Brilleman

FOTO WENDY LANGERJUS

DOOR DICK VAN DER HEIJDEN

Wat doe je als je huis gesloopt wordt? Je gaat naar het wijkcentrum voor advies. Als je nieuwbouwwoning klaar is ga je terug naar het wijkcentrum en meld je je aan als vrijwilliger. Ruim een jaar later ben je voorzitter van het bestuur.

Dat is in een notendop de entree van Eveline Brilleman in wijkcentrum De Gouden Reael begin jaren '90. Het was de tijd dat de stadsvernieuwing bijna voltooid raakte. Nu werd de openbare ruimte vernieuwd en er was 'sociale vernieuwing'. Er kwam een BuurtOntwikkelingsMaatschappij, en een BuurtBeheerOnderneming, er kwamen zelfbeheerprojecten en er ontstond een betere samenwerking met het stadsdeel.

In al dit tumult voelde Brilleman zich als een vis in het water. Ze 'deed' de wijkkrant, interviewde bewoners en schreef stukjes over nieuwe winkels op de Haarlemmerdijk en -straat, soms tot ongenoegen van andere winkeliers, maar in al die jaren

zijn ze allemaal aan de beurt geweest. Ze netwerkte zich een slag in de rondte met een energie die voor haar omgeving niet altijd bij te houden was. Hangjongeren in de buurt? Ze interviewde ze, maakte daar met een vriendin een film van en wist zo het stadsdeel te overtuigen van de noodzaak van een tienercentrum in de buurt. Reel bestaat nog steeds, onder het spoor, Tussen de Bogen, nu als buurtcentrum voor alle leeftijden.

In 2009 verscheen van haar hand *Rondom het Westerdok*, een beknopte geschiedenis van de Gouden Reaelbuurt. Het was in de eerste plaats bedoeld als welkomstgeschenk voor de nieuwe bewoners van het Westerdokseiland maar het is nog steeds te koop bij boekhandel De Dolfijn op de Haarlemmerdijk. Een aanrader voor alle nieuwkomers.

Na de fusie van wijkcentrum Jordaan met wijkcentrum Gouden Reael trok ze zich terug. Ze was meer van de korte lijnen en 'om de hoek'. Ze verlegde haar energie naar de Zeedijk en omgeving. Topwif. Eef bedankt. ■

ANTIETCENTRUM AMSTERDAM

Elandsgracht 109, T: 020-6249038, E: info@antiekcentrumamsterdam.nl

Antiek-kunst-curiosa-vintage
MEER DAN 55 HANDELAREN, 6 DAGEN PER WEEK GEOPEND

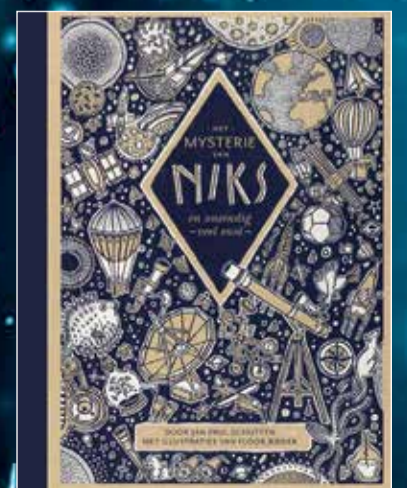
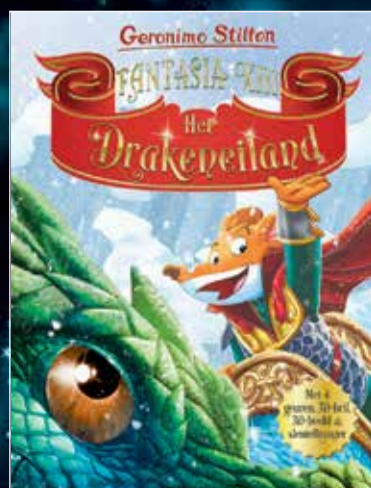
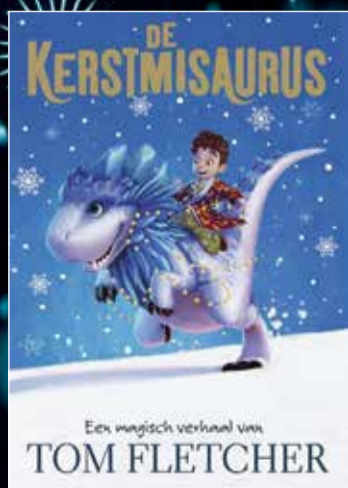
Steun onze gratis buurtkrant...

U kunt uw gift overmaken op rekening van Stichting Wijkcentrum Jordaan & Gouden Reael, NL44 INGB 0000 0195 98 t.b.v. donatie wijkkrant. Onze dank is groot!

de kinderboekwinkel

De leukste boeken voor de feestdagen!

www.kinderboekwinkel.nl
Rozengracht 34 - Amsterdam
020-6224761

Vervolg van pagina 1

Deze nieuwe op- en afstapplaatsen zouden vooral moeten worden gebruikt door salonboten en charters tot 14 meter. De direct omwonenden voelden zich overvallen. Hoewel in de aanvraag voor de vergunningen stond dat de locaties in overleg met de bewoners waren vastgesteld, hoorden de meesten pas van de plannen nadat de vergunningen al waren afgegeven. Veel bewoners van de Prinsengracht dienden een bezwaarschrift in. Zij vreesden onder meer dat de drukte bij het Anne Frank Huis zich zou verplaatsen naar hun deel van de gracht.

Kort geding

De bewoners van de Egelantiersgracht dienden niet alleen bezwaarschriften in, zij spanden ook een kort geding aan tegen de gemeente. Dit geding werd op het laatste moment ingetrokken nadat was gebleken dat de op- en afstapplaats voorlopig toch niet zou worden geplaatst. Ook dienden de bewoners een WOB-verzoek in omdat zij alle documenten wilden ontvangen die ten grondslag lagen aan de plannen. Eind september organiseerden zij een druk bezochte protestdemonstratie waarop een petitie met ruim 500 handtekeningen werd overhandigd aan Micha Mos, lid van het Dagelijks Bestuur van Stadsdeel Centrum. Tenslotte maakte José van Wijnen begin oktober namens de bewoners gebruik van haar insprekrecht bij de Stadsdeelcommissie. Volgens haar zou het plaatsen van een op- en afstaplocatie in de Egelantiersgracht, een van de weinige nog rustige grachten in het centrum, het leefklimaat ernstig aantasten. Stadsdeelbestuurder Mos verwachtte toen nog dat het experiment na overleg met de bewoners kon worden doorgezet. “Maar als we tot de conclusie komen dat ons plan niet leidt tot een verbetering van de situatie, dan gaan we het besluit heroverwegen.”

Teleurstelling

Een maand later laat wethouder Dijkema aan een delegatie van bewoners van de Prinsengracht en Keizersgracht weten dat het experiment wordt stopgezet. Tot haar teleurstelling waren de bewoners van de Egelantiersgracht niet ingegaan op haar uitnodiging. Volgens José van Wijnen hadden ze daar een goede reden voor. “Wij hebben de gemeente laten weten dat we graag met de wethouder willen praten, maar dan wel goed geïnformeerd. Daarop werd ons toegezegd dat we een reactie zouden krijgen op ons WOB-verzoek en alle relevante informatie zouden ontvangen. Die toezegging is niet nagekomen. De dag voor het gesprek in de Rode Hoed ontvingen we maar één document.” Dat het experiment is afgeblazen betekent niet dat de bewoners van de Egelantiersgracht hun actiecomité opheffen. De wethouder zal binnenkort nieuwe voorstellen aan de gemeenteraad presenteren om de drukte en overlast op het water te bestrijden.

Meedenken

Volgens Van Wijnen willen de bewoners graag met haar meedenken. “Via onze website (www.reddegracht.nl) houden we iedereen op de hoogte van onze activiteiten.” De wethouder vertelde alvast dat ze wil inzetten op meer en betere handhaving. Ze overweegt de handhaving op het water en op straat in één organisatie samen te voegen. Dit wordt waarschijnlijk een langdurig traject. Niet zozeer vanwege het geld, maar meer nog omdat het niet eenvoudig zal zijn om op korte termijn voldoende handhavers te vinden. Bovendien zullen er over tal van mogelijke maatregelen, zoals een nachtelijk vaarverbod, moeilijke gesprekken moeten worden gevoerd. Niet alleen met reders, maar ook met bewoners. “Wat dat betreft hebben we ons lesje wel geleerd”, zegt Micha Mos. “De bewoners zullen voortaan eerder worden geraadpleegd”. Dijkema sluit zich daarbij aan, maar voegt daar aan toe: “Ik waarschuw maar alvast dat we het waarschijnlijk niet altijd eens zullen worden.” ■

In naam van Oranje

De Haarlemmerpoort in restauratie

Op dit moment is er niet veel te zien van de Haarlemmerpoort. Steigers en doeken dekken de poort af, en daardoor zijn ook de protestposters aan het oog onttrokken. Protest was er, onder meer tegen het inrichten van de poort met vrije-sectorhuurwoningen en de vestiging van horeca. Maar, zo legt projectleider Paul Morel van Stadsherstel uit, bij zo'n kostbare restauratie is het gebouw niet te exploiteren met sociale huurwoningen.

DOOR DIENIE MEIJIS

Paul Morel vertelt over het verloop van de restauratie. Anders dan hij gewend is, lag hiervoor al een plan van Ymere klaar. Gebruikelijk bij Stadsherstel is dat er wordt beslist over wel of niet aankopen van een pand, over het gebruik ervan na restauratie en het maken van een rendabel plan. De plannen voor de restauratie van de Haarlemmerpoort zijn echter veranderd. Een aantal vergunningen moest bij elke verandering opnieuw worden aangevraagd. Dat zorgt voor de nodige administratieve rompslomp. In het oorspronkelijke plan waren er bijvoorbeeld minder woningen, die én te groot en te duur zouden worden. Nu komen er twee grote en acht kleinere woningen in de middenhuursector. Morel leidt het project in samenwerking met architect André van Stigt. Die is al vanaf de jaren zeventig bij de Haarlemmerpoort betrokken, mede in zijn hoedanigheid als voorzitter van wijkcentrum Gouden Reael. Hoe begon de restauratie? Allereerst werd het gebouw volledig ‘gestript’ waardoor zichtbaar werd waar bijvoorbeeld delen van balken vervangen moesten worden en waar verbetering aan de constructie nodig was. Er kwam een nieuwe betonnen vloer in de kelder om het gebouw goed waterdicht te maken. De poort gaat geheel aan de eisen van duurzaamheid voldoen; hij

wordt ‘gasvrij’, er komen zonnepanelen op het dak ten behoeve van de elektriciteit, luchtwarmtepompen voor de verwarming en het belangrijkste; het hele gebouw wordt grondig geïsoleerd met effectieve ventilatie. Ook tegen omgevingsgeluid, op deze lawaaiige plek, wordt geïsoleerd. Deze restauratie is wat de buitenkant betreft de eerste sinds de bouw. In het midden van de negentiende eeuw bestond er nog geen eigen Nederlandse bouwstijl, dus speelde men leentjebuurt bij de neoclassicistische bouwstijl in het buitenland. Uit dezelfde tijd dateert ook de Mozes en Aäronkerk, doceert Morel. Daarnaast zijn er delen in empirestijl uitgevoerd. Al die onderdelen worden op ambachtelijke manier hersteld. Aanvankelijk was er voor de restauratie een tekort van 171.000 euro. Inmiddels is er door donaties bijna het bedrag van 125.000 euro bereikt. Op de website van Stadsherstel is te zien wie welk deel van het gebouw ‘geadopteerd’ hebben; voor een paar onderdelen, zoals de vlakken in het plafond, worden nog donateurs gezocht.

Straks heeft de poort weer het aanzien van een klassieke Romeinse triomfboog, met een zuilengalerij waar iedere Amsterdammer doorheen kan wandelen. En de klok komt terug. Hij liep al jaren niet

FOTO ROEL VAN DEN ENDE

meer, was afgedekt met netten, en de vogels hadden het goud van de wijzerplaat afgepikt. De klok is op dit moment in restauratie bij Koninklijke Eysbouts in Asten en krijgt een eigentijds uurwerk.

27 november, die gerestaureerde poort willen openen. ■

www.mijnstadsherstel.nl/project/stadsherstel-ook-mee-aan-de-Haarlemmerpoort

Voor de poort is er de afgelopen tijd, vooral tijdens open (monumenten-)dagen onvoorstelbaar veel belangstelling geweest van het publiek, zegt Morel. Duizenden hebben het gebouw al van binnen gezien en ook van het jaloersmakende uitzicht genoten. De poort heeft de functie van stadspoort nooit gehad. Toen hij af was, waren de stadsmuren al geslecht en reed de trein ongehinderd de stad in. De eigenlijke naam ‘Willemspoort’ is een eerbetoon aan Willem II, en en herinnert hiermee aan het oude gebruik om vorstelijke gasten welkom te heten met een versierde erepoort van hout. Bij wijze van opening van deze poort in 1840 reed de koning er dus onderdoor. Wellicht, suggereert Morel voorzichtig, zou Willem IV volgend jaar, op dezelfde dag,

- 1838 - 1840** Bouw Willemspoort als stadspoort
- 1840 27 november** Officiële opening door Koning Willem II
- 1840 - 1961** Aanvankelijk als accijnskantoor in gebruik, later kwam er een politiepост en een afdeling van Publieke Werken in, verder leegstand.
- 1978** Gekraakt
- 1986** Gemeentelijk Woningbedrijf maakt poort geschikt voor bewoning o.l.v. architect André van Stigt: 17 woningen waaronder HAT-eenheden.
- 2017** Ymere maakt renovatieplannen en plaatst bewoners uit, ondanks bewonersprotest.
- 2018** Stadsherstel Amsterdam neemt de poort en de restauratietaak over.
- 2019** Nieuwe bewoners betrekken appartementen.
- 2019** 27 november Officiële opening

Er is veel veranderd in het openbaar vervoer sinds deze zomer

Ik stapte op een bus die niet bestaat

Opeens zag ik hem in de Marnixstraat, bus 74. Centraal Station stond er op. Nergens was informatie te vinden over deze buslijn. Hij bestond dus eigenlijk niet. Ik stapte in en reed mee naar het CS. Daar reed de bus niet dezelfde route terug, maar hij reed verder door, naar de Marnixstraat. Na lang zoeken ontdekte ik dat het om een tijdelijke rondlijn ging, die bewoners rondom de Rozengracht tijdens de bouwwerkzaamheden van vervoer van en naar het station moest voorzien. Er reden lang geen trams en bussen over de Rozengracht, maar deze lijn 74 mocht zich, als enige, door de bouwwerkzaamheden worstelen. Inmiddels rijden de trams weer en is lijn 74 opgeheven.

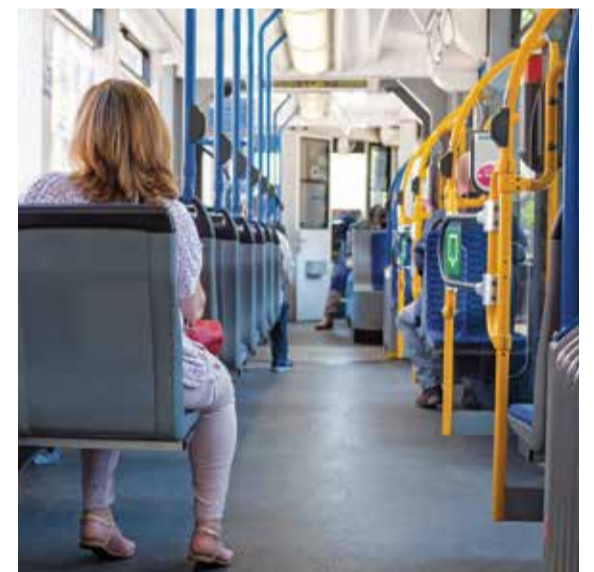
DOOR TRUDY FRANC

Sinds de opening van de Noord-Zuidlijn op 22 juli is er niet alleen ondergronds maar ook bovengronds veel veranderd aan het openbaar vervoer. Haltes zijn opgeheven, tramlijnen 9 en 10 verdwenen, veel bussen en trams kregen een andere route en er kwamen twee nieuwe lijnen bij: tramlijnen 11 en 19. Sommige haltes kregen een nieuwe naam: Weteringcircuit werd Vijzelgracht en Ferdinand Bolstraat werd Pijp. We moeten verder lopen naar een halte en vaker overstappen en voor veel mensen is het zoeken naar de juiste bus, tram, of overstapplaats. Binnenkort zullen overigens opnieuw enkele haltes worden opgeheven.

Voor de bewoners van de Eilanden en de Haarlemmerbuurt zijn de veranderingen niet zo ingrijpend, omdat de routes van tram 3, bus 18, 21 en 22 vrijwel ongewijzigd bleven. De enige tijdelijke wijziging is dat tot eind april 2019 bus 18 en 21 worden omgeleid over de Nassaukade vanwege de herinrichting van het Marnixplein.

De bussen stoppen tegenwoordig in het overzichtelijke busstation achter het Centraal Station en niet langer voor het Victoria-hotel. Om op het CS over te stappen op metro 52 (Noord-Zuidlijn) kun je heel gemakkelijk met de lift van het busstation naar de metrohal. Hoewel de Noord-Zuidlijn een prettige en snelle verbinding is, hebben de meeste bewoners van onze buurt er niet veel aan. Wij moeten eerst maar eens naar die metro zien te komen. De dichtstbijzijnde haltes zijn Centraal Station en Rokin.

De tramlijnen 4, 11, 12, 13, 14, 17, 24 en 26 stoppen aan de voorkant van het station, evenals de metrolijnen 51, 53 en 54 en daarvoor moet je dus eerst van het busstation door de stationshal lopen. Dat betekent in- en uitchecken; dat kost niets, maar het is wel gedoe. Nog meer gedoe vind je op het Leidseplein, dat met verspreide haltes bij DeLaMar, Stadsschouwburg en De Balie voor de lijnen 1, 2, 5, 7, 11, 12 en 19 in één grote overstap-halte is veranderd. Een erg onoverzichtelijke situatie, ondanks de overzichtskaart die het GVB in deabri's heeft gehangen. ■

Overzicht van de belangrijkste veranderingen tramlijnen

- Lijn 1** komt niet meer op het Centraal Station, maar rijdt via het Leidseplein tussen Aker en Muiderpoortstation.
- Lijn 5** komt niet meer op het Centraal Station, maar rijdt van de Van Hallstraat naar Binnenhof in Amstelveen.
- Lijn 7** rijdt tussen Slotermeer en Azartplein via Elandsgracht en Leidseplein.
- Lijn 11** rijdt tussen het CS en Curaçaostraat via Dam en Leidseplein.
- Lijn 13** rijdt tussen CS en Geuzenveld via Dam, Westermarkt, Elandsgracht en Kinkerstraat.
- Lijn 14** rijdt tussen CS en Flevopark via Dam en komt niet meer op de Westermarkt.
- Lijn 19** rijdt tussen Sloterdijk en Diemen-Sniep via Bilderdijkstraat, Elandsgracht, Leidseplein.

De overige lijnen zijn ongewijzigd. Meer informatie vindt u op www.gvb.nl. Onder de knop 'route-waaiër' ziet u de routeborden van alle lijnen.

Tegels eruit, groen erin en elke druppel telt

FOTO ROEL VAN DEN ENDE

Het klimaat verandert. Steeds vaker hebben we te maken met enorme hoosbuien, langdurige droogteperiodes en extreme hitte. Afgelopen zomer hadden we de ergste droogte sinds 1979. Het was ook nog eens heter dan ooit. Op een bepaald moment werd er midden op de Dam ruim 41 graden gemeten. Bruggen moesten worden gekoeld met het grachtenwater dat steeds warmer werd. De brug bij de Marnixstraat en de Brouwersgracht sprong spontaan open door de hitte. De droogte zorgde voor problemen voor onder meer boeren. Er kwamen sproeiverboden en ons werd gevraagd zuinig te zijn met drinkwater.

DOOR TRUDY FRANC

Onder het motto 'Elke druppel telt' is Waternet de campagne: 'Amsterdam Rainproof' gestart, om bewoners en overheid te helpen in de strijd tegen de klimaatverandering. In de stad is de klimaatverandering nog opvallender dan daarbuiten. Een stad is een hitte-eiland. Dat geldt zeker voor een oude binnenstad als die van ons. Het asfalt, steen en tegels, dakterrassen en ook bitumen- of kiezel-daken slorpen overdag de hitte op en geven die 's avonds weer af. De stad wordt een soort oven. Het is in de stad 's avonds wel tot 7 graden warmer dan daarbuiten. Al dat steen is ook slecht bij hoosbuien; het water kan nergens heen, straten komen blank te staan en kelders lopen onder. Aan de klimaatverandering kunnen wij persoonlijk niet veel doen, denken we. Dat is niet helemaal waar. Zelfs met een paar simpele ingrepen kunnen we bijdragen aan een beter klimaat in de stad. Een strak betegelde tuin of betonnen plaatsje is natuurlijk makkelijk te onderhouden, maar

het water en de hitte kunnen er niet weg. Veel beter is om de tuin (deels) groen te laten. Bovendien staan planten natuurlijk veel leuker dan tegels. Minder simpel om aan te leggen, maar wel heel goed zijn groene daken. Vooral sedumdaken. Omdat het dak zelf door de plantjes tegen de zon beschermd wordt, kan het 's avonds geen warmte meer afgeven en zakt de omgevingstemperatuur met drie tot vijf graden. Daarnaast zuiveren de plantjes de lucht en vangen ze fijnstof op. De plantjes kunnen veel water vasthouden, waardoor het riool ontlast wordt.

Het onderkelderen van woningen, wat erg in is, is funest. Ook die kelders komen blank te staan. Een paar plantenbakken in de tuin plaatsen is niet kostbaar. 'Voor groene daken heeft de gemeente een subsidieregeling, maar geen kelder aanleggen is gratis.'

Bronnen: www.rainproof.nl
www.waternet.nl; www.wur.nl

Symposium en tentoonstelling over Theo Thijssen en het Onderwijs

De gelukkige klas

DOOR PETER-PAUL DE BAAR

"Ik loop door de Nieuwe Leliestraat in Amsterdam. Een oude Jordaanstraat.

Dicht bij het eind is een schoolpoort die ik me uit mijn jongens-tijd nog herinner.

'St. Vincentius Armen-School' stond er indertijd boven die poort, in stenen letters. En de kinderen die ik door die poort zag gaan, waren voor mij top-punten van schooierachtigheid." Dat schreef Theo Thijssen (1879-1943) in 1921 onder de rubriekskop 'Dagboekblaadjes' in het blad *School en Huis*, van de Bond van Nederlandse Onderwijzers.

En hij vervolgde: "Ik raak aan 't nadenken: wat 'n brutale wreedheid toch, wat 'n ongegeneerdheid, om het zo in stenen letters te zetten: Armen-school. Om hele geslachten kinderen dát aan te doen, ze onder die letters elke dag te laten doorgaan... Daar is de poort; daar zijn weer de stenen letters..."

Maar wat zie ik? Het woordje 'Armen' is weggehakt. De open plek is er nog en daarop staat nog de 'moet' en heel flauw is zo nog te zien wat er vroeger zo brutaal stond.

Een klein beetje schijnt de wereld toch wel vooruit te gaan, denk ik onder 't verder lopen: men gaat zich *schamen* voor sommige ongerechtigheden tegenover het kind."

Dat de Nieuwe Leliestraat Thijssen vertrouwd was, is natuurlijk geen wonder. In zijn eerste negen levensjaren woonde hij om

de hoek, in de Eerste Leliedwarsstraat. Zijn geboortehuis (nummer 16) is nu het Theo Thijssen Museum.

Thijssen is zeker geen vergeten figuur in de Nederlandse cultuurgeschiedenis. Ook in dit buurtblad is hij vaak genoemd. Maar dan was het meestal als auteur van romans als *Kees de Jongen*, *Schoolland*, *De gelukkige klas*, *Het grijze kind*, *Het taaie ongerief*.

Maar tijdens zijn leven was hij minstens zo bekend als spraakmaker op onderwijsgebied. Bijna een kwart eeuw was hij onderwijzer, daarna nog zo'n 20 jaar boegbeeld van de Bond van Nederlandse Onderwijzers en lid (voor de SDAP, nu PvdA) van de Tweede Kamer en de Amsterdamse gemeenteraad. Wat hij daar over het Nederlandse onderwijs zei, lijkt nog steeds verrassend actueel. Dus nodigt het Theo Thijssen Museum hem op 15 december uit om daarover nog eens met hem in hoogst eigen persoon (maar met veel dank aan acteur Marcel Maas) te kunnen praten en met leerkrachten, onderwijskundigen en onderwijshistorici van nu.

Hoofdt thema's van de bijeenkomst zijn: gelijke kansen in het onderwijs, de zelfstandigheid en het prestige van de leerkrachten en de voors en tegens van klassikaal onderwijs.

Op Thijssens inleiding zullen als eersten reageren: prof.dr. Piet de Rooy, die onlangs een boek over

FOTO ROEL VAN DEN ENDE

de geschiedenis van het Nederlandse onderwijs publiceerde, onderwijswetenschapper dr. Louise Elffers, auteur van *De bijlesgeneratie*, *opkomst van de onderwijscompetitie* en René Kneyber, vmbo-docent wiskunde, Trouw-columnist en lid van de Onderwijsraad. Daarna kan iedereen zich in het debat mengen. Spreekstalmeester en discussieleider is Felix Rottenberg. Over hoe leerlingen uit achterstandswijken gemotiveerd kunnen worden door enthousiaste professionals, vertelt Heleen Terwijn, initiator van de Weekendschool. En schrijver Meester Bart (Ongering), docent aan de Open Scholengemeenschap Bijlmer, spreekt een column uit.

Het symposium begint om 14.00 uur en vindt plaats in het Calvijn College aan de Pieter Calandlaan 3. Vanaf 24 november is er in het Thijssenmuseum een expositie over Thijssen en het onderwijs. ■

U kunt reserveren door € 7,50 over te maken op rekening NL 19 INGB 000 61 81 100 t.n.v. Stichting Theo Thijssen in Amsterdam. (Voor donateurs van het Theo Thijssen Museum en voor journalisten is de toegang gratis.)

Toerist in eigen stad

Snelwandelen door de Zuid-Jordaan

Allround gids Hans Tulleners geeft speciaal voor onze krant een rondleiding door de Zuid-Jordaan.

DOOR ANKE MANSCHOT

Al 43 jaar geeft journalist en schrijver Hans Tulleners (68) rondleidingen in Amsterdam. "Ik kraam veel onzin uit, maar niet over Amsterdam", zegt hij als we elkaar treffen bij de standbeelden van Amsterdamse volkszangers op het Johnny Jordaanplein.

Tulleners wil niets kwijt over deze beeldengroep. "Ik heb niks met volkszangers, ik hou van klassieke muziek." Hij beent meteen kordaat naar de middestrook van de Elandsgracht. Hij juicht het toe dat de geparkeerde auto's hier plaats hebben gemaakt voor meer groen en een speeltuin. "Maar desondanks blijft het jammer dat deze gracht is gedempt, zoals geldt voor zes van de elf grachten in De Jordaan", verzucht Tulleners, die mede-auteur is van de *Amsterdamse grachtengids*. "Ik heb een aantal jaren geleden nog aan een actie meegedaan om van de Elandsgracht weer een echte gracht te maken. We zijn toen zelfs met een schop gaan graven. Toch zal ik het nog meemaken dat er in een of twee van die gedempte grachten weer water gaat stromen", voorspelt hij optimistisch.

Hij wijst naar een pand met een klokgevel aan de Elandsgracht nummer 43. "Dat was een totale bouwval, maar is door Stadsherstel prachtig gerestaureerd." Tijdens de rondleiding zal hij meerdere huizen aanwijzen die grondig zijn aangepakt door deze particuliere instelling, waarvan de gemeente aandeelhouder is. "Ik kan je geen bouwval meer aanwijzen in de Jordaan."

Via de Hartshoorgang lopen we door de autovrije Lijnbaansstraat. "Wat een rust hier, he?" glundert Tulleners, die zo snel wandelt dat ik hem nauwelijks kan bijbenen.

Vanaf de Lijnbaansgracht kijken we naar de niet gedempte Lauriergracht, waar een serene rust heerst. "Toch veel mooier dan de Elandsgracht, toch?" Het uit 1775 daterende pand aan de Lauriergracht nummer 117 heeft ramen die met houten latjes in kleine ruitjes zijn verdeeld. "Deze zogeheten roedeverdeling, die gebruikelijk was in de achttiende eeuw, is tijdens de restauratie teruggebracht. De twee mooie gevellan-

taarns naast de deur zijn replica's. Die zaten oorspronkelijk op de penanten, de ruimte tussen twee ramen." Hij wijst het op een oude tekening aan in een van de boeken die hij als illustratiemateriaal meeslept in zijn aktentas. Thuis heeft hij "meer dan vijfduizend boeken" over Amsterdam.

De panden op de Lauriergracht nummer 96, 98 en 100 waren vroeger koetshuizen. "Ook de Gouden Koets vond hier een tijdlang onderdak." Op nummer 8 alhier heeft schilder/fotograaf Breitner (1857-1923) gewoond. "De plaquette op dit pand hebben we te danken aan de in 1988 opgeheven Winkler Prins Stichting, die plaquettes altijd op 27 oktober onthulde, de verjaardag van Amsterdam." Die geboortedag is gebaseerd op het oudste document van de stad, waarop de datum 27 oktober 1275 staat.

Aan de Looiersgracht wijst de gids, die Amsterdam na Venetië de mooiste stad ter wereld vindt, op een voetgangersbruggetje. "Daar zijn er veertien van in Amsterdam." Achter het pand aan de Prinsengracht 338 werd in 1625 een doolhof aangelegd. "Dat hadden ze nooit moeten weghalen. Veel te leuk." We houden halt bij de Passeerdersgracht. "Wat valt je op aan deze gracht?" Ik heb geen idee. "Omdat een deel van de kademuren was ingezakt, is er een extra muur tegenaan geplakt, waardoor de gracht daar smaller is. Doen we gelukkig nooit meer op die manier."

Op het gebouw in de Eerste Passeerdersdwarsstraat nummer 24-30 staat: 'Het hofje van de weduwe Roosen'. "Dit hofje, dat nu uit vier kleine tuintjes bestaat, is dus vernoemd naar een vrouw. Amsterdam is al heel lang de stad van de vrouwenemancipatie. Je moest wel van onbesproken gedrag zijn om in een hofje te mogen wonen."

Geeft hij nog vaak een rondleiding?, vraag ik als we aan het einde van onze tocht in een bruin café op de hoek van de Elandsgracht een consumptie nuttigen. "Lang niet meer zo veel als vroeger. De concurrentie in de gidsenwereld is moordend. Iedereen mag zich stadsgids noemen." ■

www.amsterdam-inside.nl

HIER KOM IK GRAAG

THUYSKAMER & LA MAISON DE SOPHIE

Nicole Coenjaerts

"Ik loop er graag zomaar even binnen. De eigenaars zijn leuk en stralen passie uit voor de spullen die ze verkopen. De sfeer is huiselijk en het assortiment is heel divers: planten, kleding, keramiek... van alles. Of je nu een plantje koopt van € 2 of een tas van € 50, het is altijd goed."

Thuyskamer & La Maison de Sophie van Heleen de Bra (links). Eerste Boomdwarstraat 10

A VOLO

Pietha de Voogd (vertaalster Italiaans) en Jan de Ruijter (Uitgever Novencentro)

Pietha: 'Mijn zoon wees mij op deze tent omdat ik gek ben op Italië. Hij was mij nog nooit opgevallen. Ik ben er meteen drie keer in één week naartoe gegaan. De kwaliteit van de koffie is onwaarschijnlijk en de sfogliatelle (zoete delicatessen) komen rechtstreeks uit Napels, net zoals eigenaar Gennaro. Dit is echt een paar man's holiday: je gaat hier een halfuurtje naartoe en je komt helemaal vrolijk naar buiten, net of je op reis bent geweest.'

A Volo. Haarlemmerdijk 188

Alzheimer Trefpunt Amsterdam Centrum In Amsterdam wonen veel demente mensen alleen

Op 7 november was er weer een bijeenkomst van het Alzheimer Trefpunt Amsterdam Centrum, in de volksmond beter bekend als Alzheimer Café. Het thema van deze avond was: 'Thuis blijven wonen bij dementie'.

DOOR ANKE MANSCHOT

Het mooie en sfeervolle Huis de Pinto is sinds twee jaar de locatie voor het Alzheimer Trefpunt Amsterdam Centrum, op de eerste woensdagavond van de maand. Op tafels in de ontvangthal liggen op deze avond boekjes, brochures en folders over dementie. Een folder trekt meteen de aandacht van de verslaggeefster: 'Mensen met dementie kunnen leren.' Ook als de ziekte 'verder gevorderd' is.

De bijeenkomst zelf wordt gehouden in een intiem zaaltje met een hoog en fraai beschilderd plafond. Het publiek bestaat vanavond uit een dertigtal mensen. Er zijn twee gastsprekers: Niesje Snijder (62) en Astrid Rietdijk (33), die allebei als hulpverlener mensen met dementie en hun mantelzorgers ondersteunen, de zogeheten, *casemanager dementie*. Gespreksleider Sjef van Bommel (75), als trainer werkzaam voor *samendementievriendelijk.nl*, houdt een korte inleiding. "In Nederland zijn er circa 270.000 mensen met dementie, van wie driekwart thuis woont. In Amsterdam woont bijna de helft van de mensen met deze ziekte alleen." Dat laatste blijkt niet uit onderzoek, maar is een schatting.

Casemanager Rietdijk vertelt dat er allerlei ontwikkelingen zijn voor alleenwonende dementerenden. Zo wordt er een proef met sensoren gedaan die je kunt plakken op de wc-deur, de koelkastdeur, de voordeur, het nachtkastje et cetera. "Die sensoren registreren dan hoe vaak iemand de koelkastdeur openmaakt, naar de wc of naar buiten gaat en het slaappatroon." Een zorgverlener of andere betrokkene kan dan in één oogopslag op een app zien dat iemand bijvoorbeeld in een halfuur twintig keer naar de wc gaat. Wat is er hier aan de hand? Een blaasontsteking? Of een sensor registreert dat de koelkastdeur al twee dagen dicht bleef of dat er sprake is van nachtbraken. *Leefstijlmonitoring heet dit*, zegt Rietdijk.

Een ander hulpmiddel is de *Medido Medicijndispenser*, een nieuw apparaat om vergeetachtige mensen eraan te herinneren hun medicijnen te gebruiken. Rietdijk: "Als ze dan na het herinneringsgeluid op OK drukken, rolt het zakje met het geneesmiddel uit het apparaat."

Wanneer een alleenwonende in de financiële administratie ver-

Gespreksleider Sjef van Bommel

dwaalt, wordt het hoog tijd om een bewindvoerder in te schakelen. Ook komt ter tafel wat de mogelijkheden zijn als het op jezelf wonen echt niet meer lukt, of onveilig wordt.

Maar er is deze avond ook de nodige aandacht voor de thuissituatie van demente mensen die samenwonen. Hoe kan de partner het volhouden? "Je kunt pas goed voor een ander zorgen als je goed voor jezelf zorgt", zegt casemanager Snijder. Maar partners blijken nogal eens lang aan te modderen. Snijder: "Ze willen dan bijvoorbeeld geen dagopvang of andere hulp, omdat ze ervan overtuigd zijn dat zijzelf het allerbeste voor hun man of vrouw kunnen zorgen." Van Bommel: "En ook al is dat misschien zo, het is natuurlijk niet de bedoeling dat de mantelzorger eraan onderdoor gaat." Er is veel inbreng vanuit het publiek, onder anderen van echtgenoten, een zusje, en kinderen van mensen met gevorderde dementie. Een paar mensen hebben hun zieke wederhelft meegenomen, die stiltejes naast hen zit. Met de blik op oneindig "Mijn god, wat staat mij allemaal nog te wachten?" verzucht een alleenwonende vrouw met beginnende dementie. "Soms verlang ik naar een prettige, veilige leefomgeving met anderen. Maar ik wil niet naar een verpleeghuis met alleen maar zombies om mij heen." "Heel goed dat u nu al over uw toekomst nadent, antwoordt casemanager Snijder. "In Amsterdam zijn ook kleinschalige woonprojecten. Misschien is dat in de toekomst iets voor u?" ■

Op woensdagavond 5 december is het thema in Huis de Pinto: 'De kracht van muziek bij dementie'. In januari géén bijeenkomst. 6 februari staat in het teken van 'Rouw bij dementie'. Inloop vanaf 19 uur. Aanvang 19:30. Toegang is gratis, inclusief koffie en thee.

Het Alzheimer Café is bedacht door de ouderpsycholoog dr. Bère Miesen. Het is een laagdrempelige ontmoetingsplek voor mensen met dementie, mantelzorgers, hulpverleners en andere betrokkenen. In 1997 werd het eerste Alzheimer Café gestart, in Leiden. Inmiddels worden deze bijeenkomsten in meer dan tweehonderd plaatsen in Nederland gehouden. Omdat een café associaties oproept met drank zijn nu ook de namen Alzheimer

Trefpunt en Alzheimer Theehuis (voor Turkse en Marokkaanse Nederlanders) in zwang. Het Alzheimer Trefpunt Amsterdam Centrum wordt georganiseerd door welzijnsorganisatie Dock, en CentraM, een instelling voor maatschappelijke dienstverlening, in samenwerking met de plaatselijke afdeling van de organisatie Alzheimer Nederland. Elke bijeenkomst heeft een thema, ingeleid door een gast spreker. "Maar de

bedoeling is dat er veel interactie is met het publiek, in een veilige omgeving", zegt vaste gespreksleider Sjef van Bommel, auteur van *Ik ben niet kwijt*, een veelgeprezen autobiografisch boek over zijn ervaringen met de dementie van wijlen zijn man Thom. "Toen ik doorkreeg hoe ik het beste met Thoms veranderde gedrag kon omgaan, zijn we ondanks zijn ziekte nog heel gelukkig met elkaar geweest," vertelt Van Bommel.

Is Amsterdam ontploft?

DOOR TRUDY FRANCO

Valt het u ook op dat er zo ontzettend hard gewerkt wordt in de stad? Het lijkt wel of de stad is ontploft. Waar je ook loopt, overal zie je bouw- en graafactiviteiten. Woningbouwverenigingen, Stadsherstel en particuliere eigenaars zijn druk doende hun eigendommen op te knappen. Betonwagens en hoogwerkers rijden af en aan. Dixies en bouwketen bepalen het straatbeeld. Er is haast geen straat waar niet een of meer panden in de steigers staan. Er wordt gegraven, geboord, geschuurd, geschaafd, getimmerd, gezaagd en geschilderd. Het duurt al een tijd en het eind is nog lang niet in zicht. Ook de gemeente is druk in de weer. Vrijwel de gehele openbare ruimte wordt tegelijk aangepakt, lijkt het wel. Er is haast geen route meer zonder een omleiding. Hele straten, bruggen en grachten zijn afgesloten voor verkeer. Zelfs bussen en trams worden vaak omgeleid. Het moet een verschrikking zijn om nog met de auto de stad in te gaan. Fietsers en voetgangers staan voortdurend voor verrassingen, ook in onze buurt. Als je al weet welke omleiding je moet nemen, kom je vaak nog extra hindernissen tegen: de omleiding van de omleiding. De bouwwoede is enorm. De crisis is wel een beetje voorbij, denk ik. ■

Bij Simon de Looier X Looiersgracht 70 - 72
X 1016 VT Amsterdam
Bijbelcentrum X T 020 - 6227742

Altijd al meer van de Bijbel willen weten? Dan is dit uw kans!

Cursus voor beginners
Oriëntatiecursus 'Wegwijs in de Bijbel'
Dinsdag om 14:30 uur
(1x per 2 weken op dinsdagmiddag)

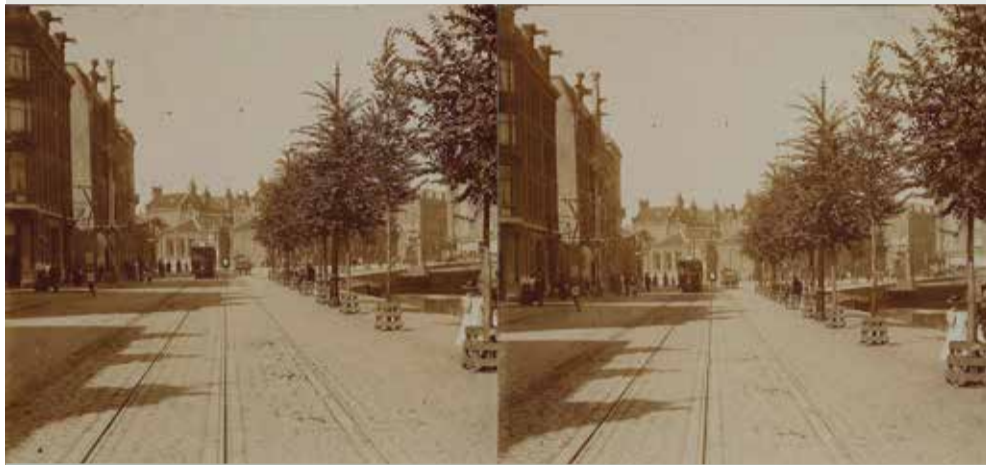
Cursus voor gevorderden
Dinsdag om 19:30 uur
(1x per 2 weken op dinsdagavond)
Gratis, iedereen welkom!
Voor meer inlichtingen/inschrijven
bel 06-83571391
www.bijsimondelooier.nl

OUD NIEUWS

TRUDY FRANCO
DUIKT IN HET VERLEDEN

Foto boven: prentbriefkaart ter herinnering aan de aanleg van de eerste elektrische tram.
Foto rechts: prentbriefkaart 1900 Speciale constructie boven brug Marnixstraat.
Foto onder: stereofoto Marnixstraat, gezien naar de Rozengracht

Lijn 10, de eerste elektrische

Nu de Noord-Zuidlijn af is, duiken we nog even in de geschiedenis van het openbaar vervoer. Tot 1839 was er helemaal geen openbaar vervoer in Amsterdam. In dat jaar werd de AOO (Amsterdamse Omnibus Onderneming), later AOM (Amsterdamse Omnibus Maatschappij) opgericht. Er kwamen lijndiensten "met koetsen op 4 wielen, getrokken door een of twee paarden" voor 20 passagiers. Op 1 januari 1900 nam de gemeente de AOM over en werden de paardentrams beheerd door GTA (Gemeente Tram Amsterdam). Amsterdam ging, als eerste stad in Nederland, vrijwel direct over tot elektrificatie van de trams. Op 14 augustus 1900 werd de allereerste lijn, tussen Leidseplein en Brouwersgracht via de Marnixstraat, in gebruik genomen. Kranten meldden: "Heel Amsterdam liep 's avonds uit om de lichtjes te bewonderen." Aanvankelijk kon de tram niet verder dan de Brouwersgracht. Daar was een tijdelijk elektrisch station. De brug was nog niet af en er waren problemen met de bovenleiding onder het spoorviaduct. Toen een maand later

die problemen waren opgelost, kon de lijn doorgetrokken worden via het Haarlemmerplein naar de Zoutkeetsgracht. De rit van het Leidseplein naar Haarlemmerplein duurde zo'n 13 à 14 minuten en kostte 10 cent, wat toen behoorlijk veel geld was. Al snel was er ook sprake van vandalisme. Op 11 september werd in de Marnixstraat door twee (!) agenten van de bereden politie een vijftienjarige jongen aangehouden, die een stuk koperdraad op de rails had gelegd om dat te laten platrijden. Ook vreesde men dat "...schoolkinderen lange ijzerdraden uit baldadigheid tegen de bovenleiding onder het viaduct naar de Planciusstraat zouden kunnen gooien. Ook smidsjongens zouden met hun ijzerstaven per ongeluk de bovenleiding kunnen raken." Er kwamen waarschuwingborden en ouders werd verzocht "het hunne te doen door erop toe te zien, dat de kinderen geen ijzeren buizen tot hun beschikking hebben."

Bronnen: *Het Geheugen van de Amsterdamse Tram*; GVB; www.delpher.nl

Werken aan je gezondheid? Boutique gym is een nieuwe trend

Zweten in een kleine sportstudio

Silvia Visser (r) en Judith Cretier

Aan de Lindengracht kun je sinds dit voorjaar bij High Studios terecht voor een intensieve sporttraining.

DOOR ANKE MANSCHOT

Silvia Visser (33), fulltime personal trainer en groepstrainer

"Het nieuwe concept boutique gym is een alternatief voor een sportschool. In een boutique gym worden individuele trainingen of groepslessen gegeven in een kleine studio, met veel persoonlijke aandacht voor de deelnemers. Er komen niet alleen buurtbewoners op af, maar ook toeristen. Een boutique gym is wat luxer dan de meeste sportscholen. Zo is bij ons het gebruik van een handdoek, shampoo en douchegeel bij de prijs inbegrepen.

Bij de twee High Studios in Amsterdam hebben wij ons gespecialiseerd in HIIT, een high intensity intervaltraining van driekwart uur. Elke oefening duurt hier exact 45 seconden. Dus je weet waaraan je toe bent. Als er 30 seconden verstreken zijn, roep ik: nog 15 seconden! En dan ga ik aftellen.

Een deel van de training vindt plaats op een skillmill, een soort loopband. Als je dit multi-inzetbare apparaat in de zware stand zet, voelt het alsof je een steile helling oploopt. Als je flink tegen de beugels duwt, krijg je het idee alsof je een auto met een lege accu moet voortbewegen. Daarnaast werken we met plyoboxen, grote vierkante kunststofblokken waar je bijvoorbeeld sprongetjes op kunt maken of er zittend je oefeningen op doet. Tijdens weer een andere ronde doen we oefeningen op de vloer. Na twee à drie rondes is er een korte rustpauze en kun je water drinken.

HIIT is voor alle leeftijden geschikt. Onze oudste deelnemer is 76. Hij krijgt aangepaste oefeningen en dat geldt ook voor zwangere vrouwen die al een flink buikje hebben.

Om de sfeer te verhogen werken we in High Studios net zoals in een kleurensauna met een multicolor ledverlichting op het plafond, die ik via een scherm bedien. Zo gebruik ik vaak warme kleuren bij de warming-up, blauw licht bij de cooling-down en flikkerend licht bij de challenge, dat is de laatste heftige oefening voor de cooling-down."

Judith Cretier (30), schrijver/journalist

"Vijf maanden geleden haalde een vriendin mij en twee andere vriendinnen over om een maand lang de pas geopende High Studios aan de Lindengracht uit te proberen. We vonden het alle vier zo leuk hier dat we ermee zijn doorgegaan. Via onze WhatsAppgroep Fitgirls appen we elkaar, bijvoorbeeld wanneer we naar een training gaan. Ik ga vaak 's morgens hierheen, zij komen meestal 's avonds, maar soms lukt het met z'n allen tegelijk in High Studios te zijn.

Fijn is dat de training hier in kleine stukjes is gesneden. Als Silvia of een andere trainer gaat aftellen weet je dat je oefening nog maar vijftien seconden duurt. Dat werkt psychologisch goed.

Ik ga niet altijd fluitend naar High Studios, maar ik ga er wel altijd fluitend weg. En ik zie er niet meer tegenop om erheen te gaan. De trainers kennen je bij naam en zijn net zoals Silvia open en enthousiast. Het lijkt wel alsof ze nooit een slechte dag hebben.

Superleuk is dat je hier nieuwe mensen leert kennen. Na afloop sta ik geregeld met iemand wel een kwartier lang buiten bij mijn fiets te kletsen." ■

www.highstudios.com

De Jordanees door Chaar Vredevoogd

Roos

Werkt het liefst de hele dag als "Dokter Rossie" in de Jordaan.

FAVO SPOT: Bar Parry, Eerste Looiersdwarsstraat
FAVO WIJN: Witte Bourgogne
FAVO QUOTE: Shoppen is goedkoper dan de psycholoog, zeg ik maar altijd!

Pascal

Stylish verantwoord met een passie voor de modezaken in de Jordaan.

FAVO SPOT: Johnny Jordaanplein, Elandsgracht
FAVO STIJL: Tenue de Ville
FAVO QUOTE: Dat het je past, wil nog niet zeggen dat het je maat is.

Chaar

Blogger in Mokum, met een neus voor de leukste horeca spots in de Jordaan.

FAVO SPOT: Café Tuin, Tweede Tuindwarsstraat
FAVO TIJDSTIP: Maandagochtend met een heerlijke cappuccino
FAVO QUOTE: Beter verward, dan verwaarloosd.

De kunst van het zitten

Rozengracht 74 t/m 78
Amsterdam 020 6265011
www.wulfwonen.nl

WULF
WONEN

WALDO

chocolade & patisserie

WIE ZOET IS KRIJGT LEKKERS ...

VERWEN JEZELF EN JOUW OMGEVING MET ONS HEERLIJKE ASSORTIMENT SINT-LEKKERNIJEN ZOALS GEVULDE SPECULAAS, CHOCOLADE BROKKEN EN BROWNIES MET PEPERNOTEN & ONS ALOM BEKENDE KRUIDIGE SINTERKLAAS CHEESECAKE.

ONZE BAKPIETEN VERWELKOMEN JULLIE GRAAG OP DE ELANDSGRACHT 91, 1016 TS AMSTERDAM OF VIA WWW.WALDOPATISSERIE.NL IN DECEMBER ZIJN WE OOK OP DE ZONDAGEN GEOPEND VAN 12.00-17.00 UUR.

Hotel Mercier eindelijk open

FOTO KAREL DE GREEF

Hotel Mercier in de Rozenstraat opende eindelijk de deuren voor buurtbewoners en hotelgasten. Hoewel alle vergunningen nog niet rond zijn, heeft de gemeente toegezegd niet handhavend te zullen optreden.

DOOR KAREL DE GREEF

Op zaterdagmiddag 20 oktober gaven enkele tientallen buurtbewoners gevolg aan de 'feestelijke uitnodiging' om in het voormalig COC-pand in de Rozenstraat de sfeer in Hotel Mercier en de hapjes van het in het hotel gevestigde café-restaurant 'Ons Huis' te komen proeven. Veel buurtbewoners kenden het pand nog van vroeger en zij waren onder de indruk van het resultaat. Tijdens een rondleiding bleek dat bij de verbouwing veel oorspronkelijke elementen zijn gehandhaafd en dat er op ingenieuze wijze 46 zeer diverse hotelkamers zijn gecreëerd. Naast twee grote suites met een weids uitzicht over de Zuid-Jordaan zijn er *split-level*kamers, kamers die uitkijken op de achterkant van de huizen aan de Rozengracht en er is een aantal kleine kamers zonder uitzicht. De opening van het hotel heeft ruim een jaar langer op zich laten wachten dan gepland. Dat komt onder meer doordat het pand vorig jaar van eigenaar veranderde en de nieuwe eigenaar (Dijkhuis Vastgoed Management) besloot om met een andere exploitant in zee te gaan. De oorspronkelijke initiatiefnemer en exploitant Leendert den Daas werd op een

zijspoor gezet ten faveure van Vondel Hotels. Dit heeft de nodige vertraging veroorzaakt. Hoewel de bouwwerkzaamheden eind augustus waren afgerond, waren op dat moment nog niet alle noodzakelijke vergunningen afgegeven. Geen wonder, want die vergunningen waren pas een maand eerder aangevraagd. Daarom die aanvragen pas in juli zijn ingediend, is niet duidelijk. Arjen van den Hof, de eigenaar van Vondel Hotels, beëindigt boos het gesprek als hem die vraag wordt gesteld. "U wilt alleen maar weten waarom er in het verleden zaken mis zijn gelopen. Dat vind ik zo negatief. Ik wil alleen naar de toekomst kijken. Over een paar dagen ontvangen wij ons eerste gasten."

Geen vergunning

Ten tijde van de opening voor de buurt op zaterdag 20 oktober waren er nog geen hotelgasten te bekennen. Hoewel de brandweer het pand inmiddels wel brandveilig had verklaard en de gemeente twee dagen eerder – op 18 oktober – een omgevingsvergunning had afgegeven, treedt zo'n vergunning formeel pas in werking na afloop van de bezwaartermijn van zes weken. Als gevolg hiervan zou het hotel eigenlijk pas vanaf december de eerste gasten mogen ontvangen. Exploitant Vondel Hotels had er

echter op gerekend eind augustus al open te gaan en had daarom inmiddels personeel in dienst genomen. Hoewel er nog geen inkomsten waren, moest het personeel wel worden betaald. Omdat daardoor al voor de opening een faillissement dreigde, werden negentien nieuwe medewerkers tijdens hun proeftijd ontslagen. Bovendien besloot Vondel Hotels de gemeente te vragen om vooruitlopend op de inwerkingtreding van de vergunning toch alvast te mogen openen. De gemeente mag een hotel echter geen toestemming geven om zonder vergunning open te gaan. Wel kan een dergelijke situatie worden gedoogd, net zoals bij coffeshops gebeurt. De gemeente had er geen enkel belang bij als een op zichzelf wenselijk geacht initiatief al voor de opening zou stranden en de nodige arbeidsplaatsen zouden komen te vervallen. Daarom liet de gemeente op dinsdag 23 oktober aan Vondel Hotels weten dat er niet handhavend zou worden opgetreden als Hotel Mercier zonder de vereiste vergunningen open zou gaan. Diezelfde avond al werden de eerste gasten in de lobby gesignaleerd.

De toezegging van de gemeente om niet te handhaven had alleen betrekking op het hotel en gold niet voor het aan het hotel verbonden café-restaurant 'Ons Huis'. Daarom konden er aanvankelijk alleen hotelgasten terecht en er mocht er geen alcohol worden geschonken. Buurtbewoners die er vlak na de opening iets wilden gaan drinken, werden dan ook weggestuurd. Maar omdat de vereiste horeca-vergunning een paar dagen later (op 1 november) alsnog is afgegeven, kunnen nu ook buurtbewoners in 'Ons Huis' terecht.

COC-Amsterdam

Hotel Mercier is een viersterren *straight-friendly*-hotel dat zich vooral op de LGTB-gemeenschap richt. De oorspronkelijke initiatiefnemer Leendert den Daas was van plan om gratis onderdak te verschaffen aan het COC-Amsterdam. Arjen van den Hof, vroeger zelf reguliere bezoeker van feesten in het COC-pand, vindt het vanzelfsprekend dat Vondel Hotels die toezegging is nagekomen. Aan het COC wordt niet alleen kantoorruimte beschikbaar gesteld, de belangenvereniging kan ook gebruik maken van de vergaderruimte in het hotel.

Van den Hof hoopt dat zijn hotel ook een ontmoetingsplaats voor de buurt zal worden. Hij is in ieder geval van plan om jaarlijks een buurtbarbecue te organiseren. Vorig jaar al had hij beloofd dat buurtbewoners rond de kerstdagen familie en vrienden voor € 50 per nacht in Hotel Mercier konden onderbrengen. "Dat aanbod staat nog steeds. En niet alleen dit jaar, maar ook met kerstmis volgend jaar en de jaren daarop." ■

COLUMN

Ilja Gort

FOTO FREDERIQUE DE JONG

De Aso de wereld uit

De populairste stadsauto van Amsterdam is de Canta; een mini-autootje voor gehandicapten waarmee je op de weg en op de stoep mag rijden en parkeren. Je hoeft er niet invalide voor te wezen en je hoeft er ook geen rijbewijs voor te bezitten. Daardoor is dat rijdende brekebeentje behalve voor degenen die hem echt nodig hebben ook razend populair onder luie jongeren en figuren van wie het rijbewijs wegens onmatig alcoholgebruik is ingenomen. Het gevolg is dat die dingen veelvuldig worden geparkeerd op de stoep. Sommige Jordanezen worden daar zo pissig over, dat zij thuis A-viertjes met in koeienletters het woord ASO uitprinten om die, zodra een Canta hun pad kruist, op de voorruit te plakken. Stapt nu de desbetreffende Aso bij het zien van dit plakkaat blozend van schaamte in zijn vehikel en belooft berouwvol zijn leven te beteren?

Integendeel! Schuimbekkend van woede rukt hij dat papier van de ruit en kijkt moordlustig om zich heen naar de dader.

Zo'n A-viertje is dus leuk, maar werkt niet. Maar hoe moet je Aso's dan aanpakken? Of beter nog: hoe moet je Aso's voorkómen? Daartoe moeten we eerst weten:

Wat is een Aso?

'Sociaal' betekent 'Het samenwerken van mensen met andere mensen.' Maar een dergelijk empathisch vermogen includeert ook kuddedgeest; hoofd naar beneden, niet zelf nadenken, meelopen met de groep. Dat maakt de keuze voor het tegenovergestelde, a-sociaal, ofwel eigenwijs (een kenmerk van de Jordanees), begrijpelijk.

Zijn Jordanezen dan Aso's?

Daartoe moeten we de kenmerken van een Aso in kaart brengen.

Hieronder een lijst Aso-gewoonten waarvan we de meest geharde Jordaankrantlezers willen vragen deze te rangschikken, zodat we een top vijf kunnen samenstellen. Omdat de lijst niet compleet is, wil ik u vragen zelf met voorbeelden te komen van de ergste, brutaalste en tenenkrommendste Aso-staaltjes. Allez, on y va! Riemen vast en probeer uw adrenalinepeil in bedwang te houden.

1. Matras uit het raam gooien
2. Middelvinger opsteken
3. Loeihard muziek draaien
4. Breeduit op de stoep parkeren
5. Je hond voor de deur van een ander laten poepen
6. Vuilnis uit het raam flikkeren
7. Onnodig de motor van je auto laten lopen
8. Fiets tegen je raam parkeren
9. Scheuren met een knetterbrommer
10. Vieze wijn serveren

Op basis van de uitkomsten van onze Aso-top vijf zullen we in de volgende Jordaankrant de oplossing prijsgeven om de Aso definitief de wereld uit te helpen.

Mail naar krant@jordaangoudenreael.nl gebruik op Twitter #asodewerelduit

Kinderboekwinkel in andere handen?

FOTO FREDERIQUE DE JONG

De Kinderboekwinkel op de Rozengracht is nog niet verkocht. Sinds een aantal weken hangt er een briefje op de deur zodat zoveel mogelijk mensen weten dat de winkel ter overname wordt aangeboden.

DOOR FREDERIQUE DE JONG

Klanten maken zich ongerust en dat begrijpt medewerker (en kinderboekenschrijver) Aby Hartog: "Onze klanten willen natuurlijk dat de winkel blijft bestaan. En dat willen wij ook." Op het moment dat ik hem spreek hebben zich vijf kandidaten gemeld, dus er is goede hoop dat de winkel voor het nieuwe jaar verkocht zal zijn. Aby vertelt mij dat nieuwe potentiële kopers zich nog steeds kunnen melden: 'We gaan graag met iedereen in gesprek die serieuze plannen heeft'.

Ondertussen verkoopt Hartog natuurlijk ook boeken. Hij pakt vijf boeken (meer kon hij er niet omhoog houden voor de foto) die hij tipt voor de feestdagen: 'Wie durft? Zegt Sinterklaas', 'Het huis van Sinterklaas', 'Piet en Sint en het slimme kind', 'De Pakjespiraat' en 'Kerstmis met boer Boris'. ■

Geopend di. t/m za. 11.00-18.30
Tweede Egelantierdwarstraat 2
1015 SC Amsterdam
020 420 73 90
www.snoepwinkeltje.com

BIKE CITY

Sinds 1994 verhuur en reparatie-service

Wij onderhouden/repareren elke fiets
Bandenreparaties binnen 24 uur klaar
Onderdelen • VIRO sloten • Accessoires

7 dagen per week 9.00-18.00 u

Bloemgracht 68 • 020 626 37 21
www.bikecity.nl • info@bikecity.nl

Lucie Snoeker

ADVIES NALATENSCHAP

- + Maak van uw nabestaanden geen 'spoorzoekers'
- + Hulp bij afwikkeling van een nalatenschap
- + Beter voorbereid naar de notaris voor opstellen / wijzigen (levens)testament

mail@luciesnoeker.nl
www.adviesnalatenschap.nl
020 627.61.48 / 06 5115.34.24

Niet alledaags: MisterB

Onze buurt is een rubber-, leer- en fetisjwinkelier. Zoiets hadden we nog niet. De wijkkrant ging een kijkje nemen.

DOOR KAREL DE GREEF

Twee vriendinnen van middelbare leeftijd staan enigszins in verwarring op de Prinsengracht. Ze doen een dagje Amsterdam en hadden een bezoek aan viltwinkel Shirdak gepland. "Die zou hier moeten zitten, maar dit is een heel andere winkel." In deze winkel wordt leer en rubber verkocht.

Rob Frielink, samen met Wilma Penning eigenaar van het winkelpand, was er niet rouwig om toen Shirdak vertrok. Er waren voldoende gegadigden die een marktconforme huurprijs wilden betalen voor een winkel vlakbij de Westertoren. Al snel meldde zich iemand die een fotozaak wilde beginnen waar toeristen zich tegen de achtergrond van Rembrandts schilderijen konden laten fotograferen. Daar stak de gemeente echter een stokje voor. Op deze locatie worden geen op toeristen en dagjesmensen gerichte winkels toegestaan. Ook een tweede potentiële huurder stuitte op bezwaren van de gemeente. Die wilde zijn klanten *virtual reality* laten beleven. Om zijn winkel rendabel te kunnen exploiteren, wilde hij minstens vier simulatoren plaatsen. Hij haakte af, omdat de gemeente slechts twee simulatoren toestond. Anders zou het te druk kunnen worden. Toen vervolgens MisterB interesse toonde, was het niet de gemeente maar Frielink zelf die zijn bedenkingen had. Wilde hij zijn pand wel verhuren aan een seksshop met dildo's en andere sekspeeltjes in de etalage? Nadat hem duidelijk was gemaakt dat MisterB geen seksshop wilde openen, maar een winkel met een boetiekachtige uitstraling, kon het huurcontract worden getekend.

Bijna vijftig jaar geleden opende Wim Bos in de Warmoesstraat zijn eerste rubber-, leer- en fetisjwinkelier onder de naam MisterB. Bos, die vanwege zijn inzet voor de LHBT-gemeenschap in 2015 de Andreaspensing van de gemeente Amsterdam ontving, verkocht zijn bedrijf anderhalf jaar geleden aan Nelson Sousa da Cunha, een Amsterdammer met Portugese roots. Naast de nieuwe *flagshipstore* op de Prinsengracht bezit MisterB inmiddels ook

FOTO'S MISTERB

winkels, *brandstores*, in Berlijn en Antwerpen, *concept-stores*, winkels die het MisterB-assortiment verkopen, in Kopenhagen en Frankfurt, en een groothandel in Amsterdam. Ook brengt het bedrijf tweemaal per jaar in een oplage van 10.000 een gratis Engelstalig blad uit, *Wings*, verkoopt het tickets voor fetisj-evenementen en produceert het eigen artikelen, zoals glijmiddel. Om iets terug te geven aan de *gay community* worden onder meer Oost-Europese homogroepen gesponsord en vaart het bedrijf elk jaar mee in de *Canal Parade*. Volgens marketingmanager Tony de Wilde was het massatoerisme de belangrijkste reden om de winkel naar de Prinsengracht te verplaatsen. "In de Warmoesstraat kwamen veel toeristen binnen die we niet wilden. Vrijgezellen-

groepen, dronken en luidruchtige Engelsen die selfies maakten en klanten uitlachten. Veel klanten durfden daardoor niet meer naar de winkel te komen. In deze buurt zien we een ander soort toerist. We hebben minder aantloop, maar we krijgen nu wel de mensen binnen die we willen." De Wilde is dan ook blij met de verhuizing. "Het is op de Prinsengracht veel prettiger dan in de Warmoesstraat. We krijgen hier veel positieve reacties. Sinds de opening zijn al veel bureaus kennis komen maken. Dat hebben we enorm op prijs gesteld. We voelen ons welkom in de buurt." ■

Meer informatie: MisterB, Prinsengracht 192
www.misterb.com/amsterdam

FOTO'S ROEL VAN DEN ENDE

Sieradenwinkel op Bickerseiland bestaat dertig jaar

In de Grote Bickersstraat hebben de edelsmeden Sigrid Boot (55) en Wim Kok (56) een werkplaats annex winkel waar ze hun zelfgemaakte sieraden verkopen.

DOOR ANKE MANSCHOT

In de Gouden Reael zijn de winkels op één hand te tellen. Maar Studio Matrix houdt het in deze rustige buurt al dertig jaar vol. Alle sieraden in deze winkel zijn door Wim Kok en zijn levenspartner Sigrid Boot zelf ontworpen. Achterin de winkel is hun werkplaats, met machines, een draaibank, een zuurbad en allerlei handgereedschap. Hier wordt niet alleen met zilver en goud gewerkt, maar ook vaak met de metalen titanium en zirkonium. Er is een duidelijke taakverdeling. Wim bedient de machines, bijvoorbeeld voor het kleuren van titanium en zirkonium. Sigrid: "Nadat ik twee keer een elektrische schok heb gehad, durf ik dat niet meer." Wim maakt vooral 'grotere dingen', zoals robuuste armbanden, Sigrid is meer van klein, maar fijn.

Wim en Sigrid, ouders van twee zoons, leerden elkaar kennen op de Vakschool Schoonhoven. In 1986 begonnen ze voor zichzelf en twee jaar later openden ze Studio Matrix op het Bickers-eiland. "Ja, we kunnen nog steeds leven van ons werk", vertelt Wim, "al hebben we ook moeilijke tijden gekend." Sigrid: "We hebben vroeger geregeld met onze sieraden moeten leuren op kunstbeurzen en in galeries." Pas sinds februari 2017 verkoopt Studio Matrix via internet. Op de website etsy.com, een Amerikaanse site voor 'handmade and vintage',

hebben ze een eigen shop. Op hun webpagina staan inmiddels meer dan veertig louter lovende recensies. Verwijderen ze de slechte reviews? "Dat kan hier niet", zegt Wim en hij klinkt oprecht. Dankzij hun internetshop hebben ze nu diverse buitenlandse klanten, de meeste wonen in de Verenigde Staten. Zo gaf een vrouw uit Washington kortgeleden de opdracht om vier hangers te maken, voor haarzelf, haar man en hun twee zoons, met de as van hun geliefde hond Bear erin. Wim laat de envelop zien met daarin verkoolde resten van Bear, die zoals de opdrachtgeefster schreef 'meezong met de saxofoon'. De vier hangers zijn goud-blauwe titanium kokertjes geworden. Het uitsnijden van de hondennaam erop wordt uitbesteed aan een graveur. Studio Matrix heeft ook nog steeds Nederlandse klanten. Zo hebben ze pas trouwringen gemaakt voor een stel uit de buurt. Dat zijn moderne ringen van zirkonium geworden, zwart geoxideerd met blauwe strepen erin. Sinds de komst van de twee Yays-hotels in deze woonwijk wippen er ook vaker toeristen binnen. Als een heterostel komt rondneuzen in Studio Matrix wil de man bijna altijd iets voor zijn vrouw kopen. "Vrouwen willen dat vaak niet aannemen", zegt Sigrid. "Ik heb hierover een theorie bedacht", zegt Wim. "Zo'n vrouw gunt het haar man niet haar iets te geven." Zijn ze ooit overvallen? Wim: "Nee, maar er is twee keer na sluitingstijd een ruit ingegooid. Beide keren waren wij thuis." De vanden zijn toen wegvlucht. ■

www.studiomatrix.nl

Trimsalon
De Jordaan

Uw hond weer mooi voor de feestdagen?
Maak op tijd een afspraak!!

Driehoekstraat 19
1015 GL Amsterdam

M 06 451 37 216
trimsalondejordan@gmail.com
www.trimsalondejordan.nl

Haal meer uit jezelf!

Participatiemarkt 2018

Volop kansen in Zuid en Centrum

Vind het ontbrekende puzzelstukje en haal meer uit jezelf!

De Participatiemarkt is de marktplaats voor vraag en aanbod op het gebied van vrijwilligerswerk, dagbesteding, leren en doen, sport en spel, wat er te doen is in uw buurt. De toegang is gratis, de koffie staat klaar en is een plek om buurtgenoten te ontmoeten.

Waar en Wanneer?

Zuiderkerk, Zuiderkerkhof 72, 1011 WB Amsterdam,
donderdag 6 december 2018 van 13.00 – 16.00 uur

www.amsterdam.nl/participatiemarkt2018

Afscheid Kees Kramer

FOTO KAREL DE GREEF

Met een receptie in het Claverhuis nam opbouw-
werker groenvoorziening Kees Kramer onlangs
na vijf jaar afscheid van onze buurt. Hij heeft een
andere baan gevonden.

DOOR KAREL DE GREEF

Vijf jaar lang reed Kees Kramer (39) driemaal per week op de motor vanuit zijn woonplaats Opmeer naar het Claverhuis op de Elandsgracht. Tegenwoordig werkt hij wat dichterbij huis, in Enkhuizen, als opbouwwerker bij woningbouwvereniging annex welzijnsorganisatie *Welwonen*. "Die motorritten ga ik niet missen, maar mijn werk wel. Ik heb hier een fantastische tijd gehad." Kees is geboren en getogen op het platteland en woont daar nog steeds. Toch heeft hij geen 'groene vingers'. "Thuis heb ik een moestuin en een paar

appelbomen, omdat ik mijn drie kinderen iets van de natuur wil meegeven. Maar ik heb nauwelijks kennis van 'groen'. De meeste initiatieven kwamen dan ook vanuit de bewoners. Ik heb hun ideeën alleen maar gefaciliteerd door subsidies aan te vragen, vergaderingen te organiseren en contacten te leggen met de gemeente en andere organisaties." Bij zijn vertrek laat Kees 75 groenprojecten achter waar hij min of meer bij was betrokken. Veel van die projecten zijn *selfsupporting* en zullen ook zonder hem wel doorgaan. Dat geldt echter niet voor alle projecten. Als er niet snel een opvolger wordt aangesteld, vreest hij voor de continuïteit van de Groenploeg, de club van vrijwilligers die tuinen onderhoudt voor mensen die dat zelf niet meer kunnen. "Omdat ik overal als contactpersoon sta vermeld, gaan mensen die hulp nodig hebben naar het Claverhuis bellen. Ik heb geen idee wat er na mijn vertrek met die telefoontjes gebeurt. Hopelijk wordt er snel een vervanger gevonden." Inmiddels heeft DOCK die vervanger gevonden in Sibbele Wignand (zie *kadertekst*).

Tijdens zijn afscheidsreceptie in het Claverhuis zei Kees dat hij met veel plezier terugkeek op vijf mooie jaren. "Ik heb hier met passie en enthousiasme gewerkt en veel leuke en interessante mensen ontmoet." Veel van hen waren op de receptie aanwezig en een aantal hield een toespraak. Zoals Rien Bovenberg, bewoner van seniorenflat de Makroon, die Kees dankbaar was voor zijn hulp bij het realiseren van een groenstrook bij hun nieuwe flat, het laatste project dat Kees heeft kunnen afronden. Hein Hoefnagels liet namens de Groenploeg weten het vertrek van Kees verschrikkelijk te vinden. En dat Kees ook door zijn collega's werd gewaardeerd bleek uit het door Tivo Beunk, beheerder van het Claverhuis, gecomponeerde en gezongen lied. Een paar dagen later reed Kees toch nog een keer op zijn motor door de Coentunnel om op zondag 14 oktober assistentie te verlenen bij de groenmiddag in het Claverhuis. Daarna was hij definitief vertrokken. ■

FOTO WALLY SOESMAN

Vanaf 1 november heeft Sibbele Wignand de taken van Kees Kramer overgenomen. Sibbele werkte sinds maart van dit jaar als projectleider jeugd bij DOCK Amsterdam-Centrum. De afgelopen maanden heeft hij een project voor de jeugd op de Oostelijke Eilanden opgezet. Omdat dit project was afgerond en zijn tijdelijke arbeidscontract per 1 november afliep, kon hij aansluitend in dienst treden als opbouwwerker 'groen'.

"Naast jeugdwerk zijn groen en duurzaamheid mijn passies", aldus Sibbele, die veel vrije tijd doorbrengt op zijn volkstuin in Leiden. "Ik verwacht in mijn nieuwe baan al mijn passies kwijt te kunnen. Ik heb er dan ook veel zin in." Sibbele Wignand: 06-18346352 swignand@dock.nl

Voorzitter Werkgroep Kunst & Cultuur neemt afscheid

FOTO ROEL VAN DEN ENDE

De werkgroep Kunst & Cultuur, organisator van de hofjesconcerten, is op zoek naar een nieuwe voorzitter. De huidige voorzitter, Elka Bak, gaat wat anders doen. Een afscheidsinterview.

DOOR KAREL DE GREEF

Vanaf haar balkon in hartje Jordaan kijkt Elka Bak (59) uit op haar werkplek. Ze is bureau-
manager in de Westerkerk, een afwisselende baan met veel regelwerk. En regelen kan ze goed, vinden de leden van de werkgroep Kunst & Cultuur Jordaan en Gouden Reael. Ze waren dan ook niet blij toen ze hoorden dat ze een nieuwe voorzitter moeten zoeken. "Iemand moest het doen", antwoordt Elka op de vraag hoe ze voorzitter is geworden. "Een jaar of zeven geleden reageerde ik op een advertentie in de Jordaankrant waarin gastvrouwen voor de hofjesconcerten werden gezocht. Toen ik daarmee was begonnen, vroegen ze me om ook lid van de werkgroep te worden. Niet lang daarna ging de voorzitter weg en niemand anders had belangstelling." De werkgroep Kunst & Cultuur is in 1997 opgericht om buurtbewoners met een kleine beurs in staat te stellen gratis concerten in hofjes bij te wonen. Deze doelstelling is nooit veranderd, be-

halve dan dat de concerten tegenwoordig ook op pleintjes en in binnentuinen plaatsvinden. Volgens Elka kost de organisatie meer tijd dan voorheen. "Vroeger stuurden we eens per jaar een brief naar de gemeente met onze plannen voor het hele seizoen. Daarmee was de vergunning geregeld. Tegenwoordig moeten we voor elk afzonderlijk concert ruim van tevoren een vergunning aanvragen, met een plattegrond van de locatie en een vluchtweg. Dat kost allemaal veel tijd." Naast een nieuwe voorzitter kan de werkgroep ook nieuwe leden gebruiken, liefst met enige affiniteit met muziek. Er wordt eens per maand vergaderd, maar tussendoor hebben de leden regelmatig contact. Er komt veel kijken bij het organiseren van concerten. Naast het aanvragen van vergunningen moet er publiciteit worden verzorgd en locaties worden gezocht, eventueel vervangende locaties voor als het slecht weer is. En natuurlijk moet er muziek worden geregeld. Maar dat is volgens Elka meestal geen probleem, ook al ontvangen de

musici geen gage maar een onkostenvergoeding. "Het aanbod is groot, want musici spelen graag. Wij proberen afwisselend te programmeren, dus zowel jazz als volksmuziek en klassiek." De werkgroep organiseert elk jaar in samenwerking met het 4/5 mei-comité op 4 mei een stille tocht vanaf het Marnixbad naar de Noordermarkt, met aansluitend een herdenkingsconcert in de Noorderkerk. In de maanden daarna vinden eens in de veertien dagen op acht zondagmiddagen de hofjesconcerten plaats. In het najaar vinden er in het Claverhuis nog drie concerten plaats en het jaar wordt zoals altijd afgesloten met twee kerst-

concerten. Op donderdagavond 20 december a.s. worden er zowel op de Elandsgracht als bij de Posthoornkerk op de Haarlemmerstraat kerstliederen gezongen. Na deze concerten legt Elka haar voorzittershamer neer. Niet omdat ze het niet meer leuk vindt. In tegendeel. "De concerten worden goed bezocht en de bezoekers gaan altijd enthousiast naar huis. Het is dus enorm dankbaar werk. Maar het wordt tijd om weer eens wat anders te gaan doen. Er is nog zoveel ander leuk vrijwilligerswerk." ■

Meer informatie en contact: hofjesconcertenadam@gmail.com of Facebook.com/hofjesconcerten.

Expositie Claverhuis

DOOR JEROEN JANSEN

Maja Boot schildert plein-aironderwerpen als strand, zee en duinen en is daarom geregeld te vinden op de Waddeneilanden. Ze schildert al 35 jaar. Ze is autodidact en volgde masterclasses van Igor Kusmirac, Joseph Calz, en lessen op de Wackersacademie en de Gooische Academie. Jarenlang experimenteerde zij met kleurstellingen en contras-

ten en het toepassen van onverwachte materialen. Ze werkt intuïtief, en krast en schuurt soms stukken of lagen weer weg. Haar schilderijen sieren muren in vele landen en ze werkt ook in opdracht van bedrijven en particulieren.

Maja is medeoprichtster van het Blaricum Kunstenaarscollectief. Ze geeft ook workshops en schilderlessen aan mensen met autisme in het Papagenohuis in Laren. Ze richtte de Kinder Kunst Academie op, waar zij schilder- en kunstprojecten realiseert voor kinderen met een beperking.

Opening: 14 december 17.00-19.00. Expositie tot 25 februari 2019

www.majaboot.nl
06-21392625

BEDRIJVIGHEDEN

NIEUW IN DE BUURT

MisterB
Prinsengracht 192
www.misterb.com/amsterdam
Zie ook het artikel op pagina 8

JUBILEUM

Studio Matrix
Deze sieradenwinkel op Bickerseiland bestaat al weer 30 jaar.
Grote Bickersstraat 44 A
Zie ook het artikel op pagina 8

DE BESTE VAN 2018

Arigato, massages
Volgens Parool is de in de Jordaan gevestigde Arigato de beste massagesalon van Amsterdam 2018. Al 10 jaar timmert Arigato met succes aan de weg. Bekijk de site voor meer informatie of ga eens langs. www.arigato.nl – Marnixstraat 213 D – 06 - 243 40 443

Bij Simon X de Looier X Looiersgracht 70 - 72
1016 VT Amsterdam
Bijbelcentrum X 020-6227742

Heeft u onze koffie al geproefd?

WELKOM IN DE GEZELLIGSTE INLOOP VAN AMSTERDAM!

GRATIS KOFFIE, EEN LUISTEREND OOR VOOR AL UW (LEVENSV)VRAGEN, RUST EN AANDACHT.

www.bijsimondelooier.nl

GRIP OP UW LEVEN

Steun als het even niet meer gaat

CentraM biedt ondersteuning:

- bij het omgaan met geld(problemen)
- bij het zo lang mogelijk gezond en zelfstandig thuis blijven wonen
- bij problemen in relaties en een veilig thuis
- voor mantelzorgers

CentraM ondersteunt en verbindt bewoners en geeft informatie & advies. U kunt altijd gratis bij CentraM terecht, een verwijzing is niet nodig.

CentraM
maatschappelijke dienstverlening

Contact: 020-557 33 38
tussen 9 en 12 uur.
U kunt ook langs komen bij een van onze Pluspunten in de buurt.

Voor meer informatie en adressen kijk op onze website:
www.centram.nl

